

Хто може бути усиновленим?

Усиновлення – це прийняття усиновлювачем у свою сім'ю дитини на правах сина або дочки, що здійснене на підставі рішення суду. Хто може бути усиновлювачем? Усиновлювачем дитини може бути дієздатна особа віком не молодша двадцяти одного року, за винятком, коли усиновлювач є родичем дитини. Усиновлювачем може бути особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не менш як на п'ятнадцять років. Різниця у віці між усиновлювачем та дитиною не може бути більшою ніж сорок п'ять років. Усиновлювачами можуть бути подружжя, а також, особи, які не перебувають у шлюбі, за умови, що вони є громадянами України. Одинокі іноземці не мають права усиновлення українських дітей.

Хто може бути усиновленим?

Усиновленими можуть бути: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, батьки, яких дали нотаріально посвідчену згоду на усиновлення. Кількість дітей, яку може усиновити один усиновлювач не обмежується.

З чого почати усиновлення дитини?

Громадяни України, які бажають усиновити дитину, звертаються з письмовою заявою про взяття їх на облік кандидатів в усиновлювачі до служби у справах дітей за місцем проживання. Заява вважається поданою, якщо до неї додані всі документи, визначені законодавством.

Як здійснюється пошук дитини для усиновлення?

Інформація про дітей, які можуть бути усиновлені, надається кандидатам в усиновлювачі службами у справах дітей за місцем їх обліку, службами у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій. Для пошуку дитини кандидати в усиновлювачі можуть самостійно звертатись до зазначених вище установ. Кандидату в усиновлювачі надаються відомості про ім'я, вік, стать дитини, стан її здоров'я, правові підстави для усиновлення, форму влаштування, наявність або відсутність братів, сестер. Ознайомлення з інформацією про дитину супроводжується показом її фото. Слід знати, що дитина, яка має правові підстави для усиновлення, може виховуватись як у закладі, так і в прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, над якими встановили опіку, піклування.

Як здійснюється знайомство з дитиною?

Кандидати в усиновлювачі знайомляться з дитиною за місцем її проживання у присутності представника служби у справах дітей, працівників дитячого або іншого закладу, в якому проживає дитина, прийомних батьків, батьків вихователів, опікунів, піклувальників. Знайомство та встановлення контакту з дитиною здійснюється за направленням служби у справах дітей. Термін дії направлення 10 робочих днів, у разі необхідності він може бути продовжений за заявою кандидата в усиновлювачі, але не більш ніж на 10 робочих днів. Якщо протягом часу дії направлення кандидат в усиновлювачі не подав до служби у справах дітей заяву про усиновлення дитини вважається, що він відмовився від її усиновлення.

Які права має кандидат в усиновлювачі?

Кандидат в усиновлювачі має право: ознайомитися з особою справою та медичною карткою дитини, провести додаткове медичне обстеження дитини, яка може бути усиновлена, у державному або комунальному закладі охорони здоров'я, відвідувати дитину за місцем її проживання щодня протягом строку дії направлення та спілкуватися з нею у час, визначений керівником закладу, прийомними батьками, батьками вихователями, опікунами, піклувальниками, але не менш як три години в день. Після встановлення контакту з дитиною та подання до служби у справах дітей заяви про бажання її усиновити, кандидати в усиновлювачі мають право продовжувати щоденне спілкування з дитиною до набрання чинності рішення суду про усиновлення.

Які обов'язки усиновлювача?

Усиновлювач зобов'язаний: особисто забрати дитину із закладу чи сім'ї, в якій вона виховується, в присутності представника служби у справах дітей після пред'явлення копії рішення суду про усиновлення, надавати можливість представникам служби у справах дітей за місцем свого проживання здійснювати нагляд за умовами проживання і виховання дитини, повідомляти службу у справах дітей, яка здійснює нагляд за умовами проживання і виховання усиновленої дитини, про зміну місця проживання.

Хто приймає рішення про усиновлення дитини?

Рішення про усиновлення дитини, яка проживає на території України, приймається судом.

Які особисті дані про дитину можна змінити при її усиновленні?

За рішенням суду при усиновленні дитини може бути змінено ім'я дитини, відомості про місце її народження, дату народження та місце складання актового запису про народження. Для зміни імені дитини потрібна її згода. Така згода не вимагається, якщо дитина живе в сім'ї усиновлювачів і звикла до нового імені. Дата народження дитини може бути змінена не більш як на шість місяців.

Які державні гарантії має усиновлювач?

Особі, яка усиновила дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, держава гарантує:

- отримання грошової допомоги при усиновленні дитини у розмірі, як при народженні першої дитини. При усиновленні двох і більше дітей розмір допомоги не змінюється;
- надання відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- надання одноразової оплачуваної відпустки тривалістю 56 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (при усиновленні дитини віком старше трьох років);
- надання щорічної оплачуваної відпустки тривалістю 10 календарних днів.

Що таке таємниця усиновлення?

Таємниця усиновлення це право усиновлювача приховувати від інших людей та від самої дитини факт усиновлення. Особи, яким у зв'язку з виконанням службових обов'язків доступна інформація щодо

усиновлення (перебування осіб, які бажають усиновити дитину, на обліку, пошук ними дитини для усиновлення, подання заяви про усиновлення, розгляд справи про усиновлення, здійснення нагляду за дотриманням прав усиновленої дитини тощо), а також інші особи, яким став відомий факт усиновлення, зобов'язані не розголошувати її, зокрема і тоді, коли усиновлення для самої дитини не є таємним.

Чи варто зберігати таємницю усиновлення?

Закріплене на законодавчому рівні право усиновлювача на таємницю усиновлення здебільшого захищає інтереси дорослого. По суті - це право дорослого зберігати свій спокій. Але є ще право дитини знати правду про своє походження. Стаття 7 Конвенції ООН про права дитини встановлює право дитини знати, на скільки це можливо, своїх батьків. Стаття 226 Сімейного кодексу України, встановлюючи право на таємницю усиновлення, разом з тим передбачає, що особа, яка була усиновлена, має право після досягнення нею 14 років одержати інформацію щодо свого усиновлення. Дуже часто усиновлені діти дізнаються правду поза волею усиновлювача. Це призводить до шоку незалежно від того, як дитина дізналась про це – щось пригадала, перебирала документи, хтось розповів. Такий шок може мати тяжкі наслідки і призвести до серйозних криз аж до втечі дитини з дому, наркоманії, ранніх статевих стосунків, намірів суїциду тощо. Досвід багатьох усиновлювачів говорить, що страх відкриття таємниці усиновлення - це страх дорослої людини. Як правило, чим вищий ступінь секретності, тим сильніший страх. Краще, у доступній для дитині формі, якомога раніше говорити з нею про те як вона з'явилась в сім'ї. Діти, які від самого початку знають як тато і мама їх знайшли, сприймають це як належне.

Чи контролює держава умови життя і виховання дитини після її усиновлення?

Контроль за умовами проживання і виховання усиновленої дитини передбачений Сімейним кодексом України. Це – норма закону. Здійснює його служба у справах дітей за місцем проживання усиновленої дитини до досягнення дитиною повноліття. Протягом перших трьох років після усиновлення, в період адаптації дитини в сім'ї, спеціалісти служби у справах дітей щорічно відвідують дитину в сім'ї. У разі виявлення проблем у стосунках між дитиною і її новими батьками до роботи залучаються педагоги і психологи. В подальшому відвідування усиновленої дитини здійснюється за необхідністю, але кожні три роки в обов'язковому порядку проводиться планове обстеження умов проживання і виховання дитини.

Якщо наша розмова зацікавила Вас і Ви бажаєте отримати детальнішу інформацію щодо питань усиновлення, чи влаштування на виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, в свою сім'ю, звертайтеся в службу у справах дітей за адресою: м. Роздільна, вул. Привокзальна, 14 (приміщення спортивної школи).

Телефон для довідок (04853) 5-15-27.

Начальник відділу з питань
усиновлення та піклування
Бойко Наталія Миколаївна